

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต
ในหน่วยงานภาครัฐ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

องค์การบริหารส่วนตำบลสุโขะ

อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง

คำนำ

องค์การบริหารส่วนตำบลสุโสะ เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีบทบาทในการขับเคลื่อนหน่วยงานภาครัฐให้บริหารงานภายใต้กรอบธรรมาภิบาล โดยการประเมินความเสี่ยงการทุจริตจะเป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนธรรมาภิบาลเพื่อลดปัญหาการทุจริตภาครัฐ องค์การบริหารส่วนตำบลสุโสะ จึงได้ดำเนินการประเมินความเสี่ยงในองค์กรขึ้น เพื่อให้หน่วยงานมีมาตรการ ระบบหรือแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตซึ่งเป็นมาตรการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพต่อไป

องค์การบริหารส่วนตำบลสุโสะ
อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๙
องค์การบริหารส่วนตำบลสุโสะ อำเภอบะเหลียน จังหวัดตรัง

๑. หลักการและวัตถุประสงค์

การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ในองค์กรจะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งได้ว่าการดำเนินการขององค์กรจะไม่มีทุจริต หรือในกรณีที่พบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิด โอกาสที่จะประสบกับปัญหาก็จะน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีให้นำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้แล้ว

๒. วัตถุประสงค์

มาตรการป้องกันการทุจริต จะช่วยลดความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในองค์กรได้ ดังนั้นการประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต การออกแบบ และการปฏิบัติงานตามมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมจะช่วยลดความเสี่ยงด้านการทุจริต ตลอดจนการสร้างจิตสำนึกและค่านิยมในการต่อต้านการทุจริตให้แก่บุคลากรขององค์กร ถือเป็นการป้องกันการเกิดการทุจริตในองค์กร ทั้งนี้ การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ในองค์กรจะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งว่า การดำเนินการขององค์กรจะไม่มีทุจริต หรือในกรณีที่พบการทุจริตที่ไม่คาดคิด โอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีให้นำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ ซึ่งไม่ใช่การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด

วัตถุประสงค์หลักการของการประเมินความเสี่ยงการทุจริต เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐมีมาตรการระบบหรือแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่ก่อให้เกิดการทุจริต ซึ่งเป็นมาตรการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพต่อไป

๓. การบริหารจัดการความเสี่ยงมีความแตกต่างจากการตรวจสอบภายในอย่างไร

การบริหารจัดการความเสี่ยง เป็นการทำงานในลักษณะที่ทุกภาระงานต้องประเมินความเสี่ยงก่อนปฏิบัติงานทุกครั้ง และแทรกกิจกรรมการตอบโต้ความเสี่ยงไว้ก่อนเริ่มปฏิบัติงานหลักตามภาระงานปกติของการเฝ้าระวังความเสี่ยงล่วงหน้าจากทุกภาระงานร่วมกัน โดยเป็นส่วนหนึ่งของความรับผิดชอบปกติที่มีการรับรู้และยอมรับจากผู้ที่เกี่ยวข้อง (ผู้นำส่งงานให้) เป็นลักษณะ Pre-Decision ส่วนการตรวจสอบภายในจะเป็นลักษณะกำกับติดตามความเสี่ยงเป็นการสอบทานเป็นลักษณะ Post- Decision

๔. กรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

รูปแบบการประเมินความเสี่ยง ตามมาตรฐาน COSO (The Committee of Sponsoring Organization of the Tread way Commission) จำแนกได้ ๔ ประเภท ดังนี้

๑. ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (S: Strategic Risk) เป็นความเสี่ยงที่เกิดจากการกำหนดนโยบาย แผนงาน โครงการ ไม่เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดไว้

๒. ความเสี่ยงด้านกำดำนงาน (O : Operation Risk) เป็นความเสี่ยงที่เกิดจากการปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามระเบียบ กฎหมาย ข้อบังคับ หรือหนังสือสั่งการ หรือหลักวิชาการ การไม่มีความรู้ความสามารถทักษะในการปฏิบัติงานเพียงพอของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ความประมาทเลินเล่อ ฯลฯ

๓. ความเสี่ยงด้านการเงิน (F : Financial Risk) เป็นความเสี่ยงในการปฏิบัติงานด้านการเงิน การบัญชี ที่ไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ หนังสือสั่งการ หลักวิชาการที่กำหนดไว้ หรือไม่มีความรู้ความสามารถทักษะในการปฏิบัติงานอย่างเพียงพอ การจงใจละเว้น ความประมาทเลินเล่อ ฯลฯ

๔. ความเสี่ยงด้านกฎหมายระเบียบหรือที่เกี่ยวข้อง (C : Compliance Risk) เป็นความเสี่ยงที่ไม่สามารถปฏิบัติตามระเบียบ กฎหมาย ข้อบังคับ หรือหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้องได้หรือระเบียบกฎหมาย ข้อบังคับ หนังสือสั่งการต่างๆ ไม่เหมาะสมกับการปฏิบัติงาน หรือไม่สอดคล้องกับอำนาจหน้าที่สถานการณ์ปัจจุบัน (ระเบียบล้าหลัง)

การบริหารจัดการความเสี่ยงตามมาตรฐาน COSO (The Committee of Sponsoring Organization of the Tread way Commission)

๑. สภาพแวดล้อมภายในองค์กร (Internal Environment) เช่น นโยบายของผู้บริหาร วัฒนธรรม องค์กร ค่านิยมร่วม อำนาจหน้าที่ ความรู้ความสามารถ ทักษะของบุคลากร กระบวนการบริหารงานทรัพยากร การบริหาร ระเบียบกฎหมาย สารสนเทศ การติดตามประเมินผล ฯลฯ

๒. การกำหนดวัตถุประสงค์ (objective Setting) องค์กรต้องกำหนดวัตถุประสงค์เป้าหมายของการบริหารความเสี่ยงไว้อย่างชัดเจนและเหมาะสม

๓. การบ่งชี้เหตุการณ์หรือปัญหาที่จะเกิดขึ้น (Event identification) เป็นการรวบรวมเหตุการณ์ที่อาจจะเกิดขึ้นกับหน่วยงาน ทั้งในส่วนของปัจจัยเสี่ยงที่เกิดจากภายในหรือภายนอกหน่วยงาน

๔. การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment) เป็นการจำแนกและจัดลำดับการประเมินความเสี่ยงที่มีอยู่โดยการประเมินจากโอกาสที่จะเกิด (Likelihood) และผลกระทบ (Impact) โดยสามารถประเมินความเสี่ยงจากปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายใน

๕. การตอบสนองความเสี่ยง (Risk response) เป็นการดำเนินการหลังจากที่องค์กรสามารถบ่งชี้ความเสี่ยงขององค์กรและประเมินความสำคัญของความเสี่ยง โดยนำความเสี่ยงไปแก้ไขด้วยวิธีการอันเหมาะสมด้วยวิธีการ ๔ วิธี ดังนี้

๕.๑ การหลีกเลี่ยงความเสี่ยง (Risk avoidance) หมายถึง การเลิกหรือไม่กระทำในอันที่ก่อให้เกิดความเสียหายหรือความเสี่ยง

๕.๒ การควบคุมความสูญเสีย (Risk reduction) ที่ ๒ วิธี คือ

๑) การป้องกันมิให้เกิดความเสียหาย

๒) การควบคุมความรุนแรงของความสูญเสียมิให้มีผลกระทบในวงกว้าง

๕.๓ การแบ่งความเสี่ยง (Risk sharing) คือ วิธีการลดโอกาสที่จะเกิดความเสียหายหรือโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง

๕.๔ การยอมรับความเสี่ยง (Risk acceptance) คือ การยอมรับว่าการดำเนินงานขององค์กรมีความเสี่ยงในบางประเด็น เป็นความเสี่ยงที่สามารถยอมรับได้ หรือน่าจะเกิดขึ้นน้อย โดยมีวิธีการหรือสามารถป้องกันได้ไม่เพิ่มความเสี่ยงที่สามารถยอมรับได้

๖. กิจกรรมการควบคุม (Control Actives) คือ การกำหนดกิจกรรมและการปฏิบัติต่างๆ ที่จะกระทำเพื่อลดความเสี่ยง และทำให้การดำเนินงานตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กร เช่น การกำหนดกระบวนการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการความเสี่ยงให้กับบุคลากรภายในองค์กร เพื่อเป็นการสร้างความมั่นใจว่าจะสามารถจัดการความเสี่ยงนั้นได้อย่างถูกต้องและเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

๗. สารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication) คือ ระบบสารสนเทศและการติดต่อสื่อสารที่ดีมีคุณภาพ

๘. การติดตามประเมินผล (Monitoring) คือ การติดตามประเมินผลการบริหารจัดการความเสี่ยงประจำองค์กรว่า ระบบการบริหารจัดการความเสี่ยงที่ถือหรือปฏิบัติอยู่นั้นมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล หรือไม่มีประเด็นใดสมควรแก้ไขปรับปรุงให้ดีขึ้นหรือดียิ่งขึ้นไป

๕. องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการทุจริต

องค์ประกอบหรือปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริต ประกอบ Pressure/Incentive หรือแรงกดดัน หรือแรงจูงใจ Opportunity หรือ โอกาส ซึ่งเกิดจากช่องโหว่ของระบบต่างๆ คุณภาพการควบคุมกำกับควบคุม ภายในขององค์กรมีจุดอ่อน และ Rationalization หรือ การหาเหตุผลการสนับสนุนการกระทำตาม

๖. ขอบเขตประเมินความเสี่ยง

องค์การบริหารส่วนตำบลสุโสะ จะแบ่งความเสี่ยงออกเป็น ๔ ด้าน ดังนี้

๑. ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต (เฉพาะหน่วยงานที่มีภารกิจให้บริการประชาชนอนุมัติ หรืออนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาต ของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘)

๒. ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้อำนาจทางกฎหมาย

๓. ความเสี่ยงการทุจริตด้านการจัดซื้อจัดจ้าง

๔. ความเสี่ยงการทุจริตด้านการบริหารงานบุคคล

๗. ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มี ๕ ขั้นตอน

๑. การคัดเลือกกระบวนการงาน หรือขั้นตอนการทำงาน

๒. การระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริต

๓. การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

๔. การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

๕. การจัดทำแผนการบริหารงานจัดการความเสี่ยงการทุจริต

โดยมีรายละเอียดของแต่ละขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ การคัดเลือกกระบวนการงาน หรือขั้นตอนการทำงาน

องค์การบริหารส่วนตำบลสุโสะ จะแบ่งความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นเกี่ยวข้องกับสินบน ของการดำเนินการหรือการปฏิบัติหน้าที่ ประกอบด้วย ดังนี้

๑. ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณา อนุญาต ของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘)

๒. ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้อำนาจทางกฎหมาย

๓. ความเสี่ยงการทุจริตด้านการจัดซื้อจัดจ้าง

๔. ความเสี่ยงการทุจริตด้านการบริหารงานบุคคล

ขั้นตอนที่ ๒ การระบุความเสี่ยงการทุจริต

เหตุการณ์ความเสี่ยงการทุจริต	ประเภทความเสี่ยงการทุจริต	
	Know factor (ความเสี่ยงที่เคยเกิด)	Unknown factor (ความเสี่ยงที่ไม่เคยเกิด)
ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณา อนุญาต ของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘)		
๑. การเรียกรับสินบน เพื่อแลกการขออนุญาต ใบอนุญาตอนุมัติต่างๆ		✓
๒. เรียกเก็บเงินพิเศษจาก ผู้ขอรับบริการ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ทำงานได้เร็วขึ้น		✓
๓. ดิดสินบนเพื่อให้เจ้าหน้าที่ละเว้นการตรวจสอบสถานประกอบการ		✓

เหตุการณ์ความเสี่ยงการทุจริต	ประเภทความเสี่ยงการทุจริต	
	Know factor (ความเสี่ยงที่เคยเกิด)	Unknown factor (ความเสี่ยงที่ไม่เคยเกิด)
ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้อำนาจทางกฎหมาย		
๑. การเรียกรับผลประโยชน์ หรือของขวัญของกำนัล เพื่อแลกกับการบริการตามภารกิจ โดยใช้อำนาจมิชอบ		✓
๒. บุคลากรองค์กร ได้ปฏิบัติตามนโยบายของผู้บริหารโดยมีระเบียบกฎหมายรองรับ		✓
ความเสี่ยงการทุจริตด้านการจัดซื้อจัดจ้าง		
๑. การเรียกรับผลประโยชน์ หรือผลประโยชน์จากการจัดซื้อจัดจ้าง		✓
๒. หัวหน้าเจ้าหน้าที่พัสดุ/เจ้าหน้าที่พัสดุสืบราคาสินค้าวัสดุ ครุภัณฑ์จากร้านต่างๆในพื้นที่ เพื่อนำไปเป็นข้อมูลตกลงกับร้านค้าที่คุ้นเคย		✓
ความเสี่ยงการทุจริตด้านการบริหารงานบุคคล		
๑. มีการรับบุคคลที่เป็นเครือญาติ หรือบุคคลที่ตนเองได้รับผลประโยชน์เข้าทำงาน โดยอำนวยความสะดวกให้ข้อมูลการสอบหรือใช้ดุลพินิจส่วนตัวคัดเลือกบุคคลที่เป็นเครือญาติ หรือบุคคลที่ตนเองได้รับผลประโยชน์		✓

ขั้นตอนที่ ๓ การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

องค์การบริหารส่วนตำบลสุโสะ กำหนดเกณฑ์สำหรับใช้ในการประเมินความเสี่ยงการทุจริตของกระบวนการหรือโครงการที่ทำการประเมิน โดยพิจารณาจาก ๒ ปัจจัย คือ โอกาส (Likelihood) และด้านผลกระทบ (Impact) และการให้คะแนนทั้ง ๒ ปัจจัย รายละเอียด ดังนี้

๑. ด้านโอกาสที่จะเกิด (Likelihood) พิจารณาความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงในช่วงเวลาหนึ่งในรูปของความถี่ หรือความน่าจะเป็นที่เกิดเหตุการณ์นั้นๆ

โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood)	
5	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต 5 ครั้ง/ปี (โอกาสเกิดได้สูงมาก)
4	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต 4 ครั้ง/ปี (โอกาสเกิดได้สูง)
3	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต 3 ครั้ง/ปี (โอกาสเกิดขึ้นบางครั้ง)
2	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต 2 ครั้ง/ปี (โอกาสเกิดขึ้นน้อยมาก)
1	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต 1 ครั้ง/ปี (ไม่น่ามีโอกาสเกิดขึ้น)

๒. ด้านผลกระทบ (Impact) การวัดความรุนแรงของความเสียหายที่เกิดขึ้นจากความเสี่ยงนั้น โดยสามารถแบ่งเป็นผลกระทบที่ไม่ใช่ทางการเงินและผลกระทบทางการเงิน

๒.๑ ผลกระทบที่ไม่ใช่ทางการเงิน

ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)	
5	- เกิดความเสียหายต่อรัฐ เจ้าหน้าที่ถูกลงโทษข้อมูลความผิดเข้าสู่กระบวนการทางยุติธรรม - เกิดการฟ้องร้องต่อศาล หรือหน่วยงานที่กำลังดำเนินคดี องค์การตรวจสอบทำการตรวจสอบความเสียหายที่เกิดขึ้น
4	- ภาพลักษณ์ของหน่วยงานติดลบเรื่องความโปร่งใส สื่อมวลชน สื่อสังคมออนไลน์ลงข่าวอย่างต่อเนื่องและสังคมให้ความสนใจ - ร้องเรียนต่อสื่อมวลชนและมีการออกข่าว
3	- หน่วยตรวจสอบของหน่วยงาน หรือหน่วยตรวจจากภายนอกเข้าตรวจสอบข้อเท็จจริง - มีการลงหนังสือร้องเรียนและตั้งคำถามต่อการทำงานโดยไม่ได้รับคำตอบที่ชัดเจน
2	- ปรากฏข่าวลือที่อาจพาดพิงคนภายในหน่วยงาน มีคนร้องเรียน แจ้งเบาะแส - เริ่มมีความกังวลและสอบถามข้อมูล
1	- แทบจะไม่มี

๒.๒ ผลกระทบทางการเงิน

ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)	
5	ความเสียหายตั้งแต่ 500,000 บาท ขึ้นไป
4	ความเสียหายตั้งแต่ 200,000 บาท ถึง 500,000 บาท
3	ความเสียหายตั้งแต่ 100,000 บาท ถึง 250,000 บาท
2	ความเสียหายตั้งแต่ 50,000 บาท ถึง 100,000 บาท
1	ความเสียหายตั้งแต่ 50,000 บาท หรือน้อยกว่า

ตารางประเมินระดับค่าความเสี่ยงการทุจริต

เหตุการณ์ความเสี่ยงการทุจริต	ระดับโอกาสที่จะเกิดการทุจริต	ระดับความรุนแรงของผลกระทบ	ค่าความเสี่ยง (โอกาสเกิด × ผลกระทบ)
ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณา อนุญาต ของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘)			
๑. การเรียกรับสินบน เพื่อแลกการขออนุญาตอนุมัติต่างๆ	๑	๒	๒
๒. เรียกเก็บเงินพิเศษจาก ผู้ขอรับบริการ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ทำงานได้เร็วขึ้น	๑	๑	๑
๓. ตัดสินบนเพื่อให้เจ้าหน้าที่ละเว้นการตรวจสอบสถานประกอบการ	๑	๑	๑

เหตุการณ์ความเสี่ยงการทุจริต	ระดับโอกาสที่จะเกิดการทุจริต	ระดับความรุนแรงของผลกระทบ	ค่าความเสี่ยง (โอกาสเกิด x ผลกระทบ)
ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้อำนาจทางกฎหมาย			
๑. การเรียกรับผลประโยชน์ หรือของขวัญของกำนัล เพื่อแลกกับการบริการตามภารกิจ โดยใช้อำนาจมิชอบ	๑	๑	๑
๒. บุคลากรองค์กร ได้ปฏิบัติตามนโยบายของผู้บริหารโดยมีระเบียบกฎหมายรองรับ	๑	๑	๑
ความเสี่ยงการทุจริตด้านการจัดซื้อจัดจ้าง			
๑. การเรียกรับผลประโยชน์ หรือผลประโยชน์จากการจัดซื้อจัดจ้าง	๑	๒	๒
๒. หัวหน้าเจ้าหน้าที่พัสดุ/เจ้าหน้าที่พัสดุสืบราคาสินค้าวัสดุ ครุภัณฑ์ จากร้านต่างๆในพื้นที่ เพื่อนำไปเป็นข้อมูลตกลงกับร้านค้าที่คุ้นเคย	๑	๒	๒
ความเสี่ยงการทุจริตด้านการบริหารงานบุคคล			
๑. มีการรับบุคคลที่เป็นเครือญาติ หรือบุคคลที่ตนเองได้รับผลประโยชน์เข้าทำงาน โดยอำนวยความสะดวกให้ข้อมูลการสอบ หรือใช้ดุลพินิจส่วนตัวคัดเลือกบุคคลที่เป็นเครือญาติ หรือบุคคลที่ตนเองได้รับผลประโยชน์	๑	๑	๑

ขั้นตอนที่ ๔ การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

การวัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

การวัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต เป็นการวิเคราะห์เพื่อแสดงสถานะความเสี่ยงของแต่ละโอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต โดยแบ่งออกเป็น

สถานะสีเขียว	เป็นความเสี่ยงระดับต่ำ
สถานะสีเหลือง	เป็นความเสี่ยงระดับปานกลาง และสามารถให้ความรอบคอบระมัดระวังในระหว่างปฏิบัติงานตามปกติการควบคุมดูแล
สถานะสีส้ม	เป็นกระบวนการความเสี่ยงระดับสูง เป็นกระบวนการที่มีผู้มาเกี่ยวข้องหลายคนหลายหน่วยงานภายในองค์กรมีหลายขั้นตอน จนยากต่อการควบคุมหรือไม่มีความสามารถควบคุมข้ามหน่วยงานตามหน้าที่ปกติ
สถานะสีแดง	เป็นความเสี่ยงระดับสูงมาก เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอก คนที่ไม่รู้จักไม่สามารถตรวจสอบได้ชัดเจน ไม่สามารถกำกับติดตามได้อย่างใกล้ชิดหรือสม่ำเสมอ

เกณฑ์การวัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

ระดับความเสี่ยงการทุจริต = โอกาสการเกิดการทุจริต x ระดับความรุนแรงของผลกระทบ

ระดับ	ระดับความเสี่ยง	ช่วงคะแนน
4	ความเสี่ยงระดับสูงมาก (Extreme Risk : E)	15 - 25
3	ความเสี่ยงระดับสูง (High Risk : H)	9 - 14
2	ความเสี่ยงระดับปานกลาง (Moderate Risk : M)	4 - 8
1	ความเสี่ยงระดับต่ำ (Low Risk : L)	1 - 3

ตารางการประเมินระดับความเสี่ยง

เหตุการณ์ความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความเสี่ยง			
	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก
ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณา อนุญาต ของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘)				
๑. การเรียกรับสินบน เพื่อแลกการขออนุญาตอนุมัติต่างๆ	✓			
๒. เรียกเก็บเงินพิเศษจาก ผู้ขอรับบริการ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ทำงานได้เร็วขึ้น	✓			
๓. ตัดสินบนเพื่อให้เจ้าหน้าที่ละเว้นการตรวจสอบสถานประกอบการ	✓			
ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้อำนาจทางกฎหมาย				
๑. การเรียกรับผลประโยชน์ หรือของขวัญของกำนัล เพื่อแลกกับการบริการตามภารกิจ โดยใช้อำนาจมิชอบ	✓			
๒. บุคลากรองค์กร ได้ปฏิบัติตามนโยบายของผู้บริหารโดยมีระเบียบกฎหมายรองรับ	✓			
ความเสี่ยงการทุจริตด้านการจัดซื้อจัดจ้าง				
๑. การเรียกรับผลประโยชน์ หรือผลประโยชน์จากการจัดซื้อจัดจ้าง	✓			
๒. หัวหน้าเจ้าหน้าที่พัสดุ/เจ้าหน้าที่พัสดุสืบราคาสินค้าวัสดุ ครุภัณฑ์ จากร้านต่างๆในพื้นที่ เพื่อนำไปเป็นข้อมูลตกลงกับร้านค้าที่คุ้นเคย	✓			
ความเสี่ยงการทุจริตด้านการบริหารงานบุคคล				
๑. มีการรับบุคคลที่เป็นเครือญาติ หรือบุคคลที่ตนเองได้รับผลประโยชน์เข้าทำงาน โดยอำนวยความสะดวกให้ข้อมูลการสอบ หรือใช้ดุลพินิจส่วนตัวคัดเลือกบุคคลที่เป็นเครือญาติ หรือบุคคลที่ตนเองได้รับผลประโยชน์	✓			

ขั้นตอนที่ ๕ การจัดทำแผนการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๙
ขององค์การบริหารส่วนตำบลสุโสะ อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง

เหตุการณ์ความเสี่ยงต่อการทุจริต	ระดับความเสี่ยง	มาตรการ/วิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง	ผู้รับผิดชอบ
ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณา อนุญาต ของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘)			
๑. การเรียกรับสินบน เพื่อแลกการขออนุญาต ใบอนุญาตอนุมัติต่างๆ	ต่ำ	มีประกาศมาตรการรับเรื่องร้องเรียน การทุจริต การติดสินบน ประกาศให้รู้โดยทั่วกัน ผ่านทางเว็บไซต์ ของ อบต.สุโสะ หรือที่ตั้งสำนักงาน	ทุกส่วนราชการ
๒. เรียกเก็บเงินพิเศษจาก ผู้ขอรับบริการ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ทำงานได้เร็วขึ้น	ต่ำ	จัดทำคู่มือประชาชน แผนผังการทำงาน ระยะเวลาการปฏิบัติงาน ติดประกาศ อย่างชัดเจน เปิดเผย	ทุกส่วนราชการ
๓. ติดสินบนเพื่อให้เจ้าหน้าที่ละเว้นการตรวจสอบสถานประกอบการ	ต่ำ	มีประกาศมาตรการรับเรื่องร้องเรียน การทุจริต การติดสินบน ประกาศให้รู้โดยทั่วกัน ผ่านทางเว็บไซต์ ของ อบต.สุโสะ หรือที่ตั้งสำนักงาน	ทุกส่วนราชการ
ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้อำนาจทางกฎหมาย			
๑. การเรียกรับผลประโยชน์ หรือของขวัญของกำนัล เพื่อแลกกับการบริการตามภารกิจ โดยใช้ อำนาจมิชอบ	ต่ำ	- ประกาศนโยบาย No gift Policy - จัดกิจกรรมถ่ายทอดนโยบาย งดรับ งดให้	ทุกส่วนราชการ
๒. บุคลากรองค์กร ได้ปฏิบัติตามนโยบายของผู้บริหารโดยมีระเบียบกฎหมายรองรับ	ต่ำ	มาตรการแสดงเจตนาารมณ์ คุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหาร ประมวลจริยธรรมของผู้บริหาร	ทุกส่วนราชการ
ความเสี่ยงการทุจริตด้านการจัดซื้อจัดจ้าง			
๑. การเรียกรับผลประโยชน์ หรือผลประโยชน์จากการจัดซื้อจัดจ้าง	ต่ำ	- มาตรการควบคุมการเบิกจ่าย - ประชุมประจำเดือน ถ่ายทอดนโยบาย งดรับ งดให้	ทุกส่วนราชการ
๒. หัวหน้าเจ้าหน้าที่พัสดุ/เจ้าหน้าที่พัสดุสืบราคาสินค้าวัสดุ ครุภัณฑ์จากร้านต่างๆในพื้นที่ เพื่อนำไปเป็นข้อมูลตกลงกับร้านค้าที่คุ้นเคย	ต่ำ	- ตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างทุกขั้นตอน - จัดทำมาตรฐานการประกาศการจัดซื้อจัดจ้าง ให้ชัดเจน	ทุกส่วนราชการ
ความเสี่ยงการทุจริตด้านการบริหารงานบุคคล			
๑. มีการรับบุคคลที่เป็นเครือญาติ หรือบุคคลที่ตนเองได้รับผลประโยชน์เข้าทำงาน โดยอำนวยความสะดวกให้ข้อมูลการสอบหรือใช้ดุลพินิจส่วนตัวคัดเลือกบุคคลที่เป็นเครือญาติ หรือบุคคลที่ตนเองได้รับผลประโยชน์	ต่ำ	- มาตรการสร้างความโปร่งใส ในการบริหารงานบุคคล จัดทำประกาศขั้นตอนการสรรหา บรรจุ แต่งตั้งให้ทราบโดยทั่วกัน - กิจกรรมสร้างความโปร่งใสในการ เลื่อนขั้นเงินเดือน	สำนักปลัด